

Avsändarens tjänsteställe/handläggare
Regional utveckling
Maria Lidgren

Datum	Dnr	Sida
2016-06-14	16LS2937	1(3)

Handläggare/er beteckning
Ku2016/00181/D

Yttrande över remiss: EU på hemmaplan, SOU 2016:10

Det är ingen positiv beskrivning utredningen lämnar om tillståndet i Sverige när det gäller kunskap om och insyn och inflytande i arbetet med EU-lagstiftning. Landstinget Västernorrland instämmer i utredningens bild av tillståndet och i orsakerna till det. Även om bilden inte är så mörk på alla ställen så finns det anledning för alla aktörer att arbeta för att förbättra läget.

En grundläggande orsak till tillståndet är att statens arbete med EU-lagstiftning sker inom ramen för utrikespolitiken och inte som ett led i Sveriges lagstiftningsarbete. Ett ändrat regelverk och arbetssätt här skulle skapa större möjlighet för medborgarna att på ett tidigt stadium i lagstiftningsarbetet få insyn i vad som är på gång, hur förslagen ser ut och vilken inställning staten har till dem.

Landstinget Västernorrland kommer inom kort – från och med 2017-01-01 - att inneha det regionala utvecklingsansvaret och vill därför särskilt trycka på vikten av ett väl fungerande flernivåstyre. För att den regionala nivån ska kunna ta sitt ansvar och utföra de uppgifter det regionala utvecklingsansvaret innebär måste regionerna involveras i den nationella nivåns arbete gentemot EU-nivån, i beslutsfattande, processer och dialog.

Betänkandet har pekat ut åtgärder inom tre områden för att åtgärda och förebygga problematiken:

Bättre kunskap om EU

Betänkandet redogör för hur EU-kunskapen ser ut hos förtroendevalda och tjänstemän, där det självupplevda kunskapsunderskottet är betydande framförallt hos nyvalda förtroendevalda. Förslaget för att komma tillrätta med underskottet är att Sieps ska genomföra utbildningsinsatser, något som landstinget välkomnar. Landstinget vill även framhålla att det finns fullgoda EU-utbildningar på annat håll, till exempel inom Regionkommittén, något som betänkandet inte tagit i beaktande.

Bättre insyn, delaktighet och inflytande

Landstinget instämmer i utredningens förslag till åtgärder och rekommendationer om bättre insyn, delaktighet och inflytande. Förslagen riktar sig till regeringen och myndigheterna och rekommendationerna till kommuner och landsting/regioner. Självfallet har alla offentliga aktörer ett ansvar för att tydliggöra och synliggöra sitt arbete med EU-frågor men, med hänsyn till hur tillståndet är enligt utredningen, bör

förslagen vara mer långtgående. Det borde övervägas om det inte krävs lagstiftning för att tydliggöra hur arbetet ska bedrivas.

Utredningen har inte lämnat förslag kring förhållandet mellan riksdagen och regeringen vad gäller hanteringen av EU-lagstiftningen i Sverige. Möjligtvis beror det på utformningen av direktiven. Det hade varit önskvärt att det hade belysts med hänsyn till att utredningen faktiskt beskriver att EU-lagstiftningen kan ses som en del i Sveriges lagstiftningsarbete och inte som ett arbete med internationella konventioner.

Det bör också övervägas om inte också kommunallagen skulle innehålla någon reglering av kommuners och landstings/regioners ansvar för att synliggöra och kommunicera EU-beslut effekt i verksamheterna. Vidare bör också klargöras den lokala och regionala nivåns möjlighet till delaktighet i förhandlingsarbetet med utveckling av EU-lagstiftningen. Det skulle medföra att frågorna blir ”synliga” på ett annat sätt och mer förankrade i kommunen eller landstinget/regionen än idag då arbetet oftast utförs av de representanter som utsetts att företräda kommunen eller landstinget/regionen i frågorna.

På riksdagen och regeringens hemsidor är informationen om vilka frågor som är aktuella inom EU bristfällig. Vid en närmare undersökning finns EU-kommissionens arbetsprogram publicerat under frågor och svar på EU-upplysningen och på regeringens sida finns kommenterade dagordningar för möten med Europarådet och Ministerrådet. Det saknas dock en egen plats för dessa frågor. Exempelvis finns inte cirkulär ekonomi nämnt någonstans på EU-upplysningen, en fråga som är väldigt aktuell just nu, medan den på regeringens hemsida är en artikel.

Utredningen förslår ett bildande av EU-beredningsgrupper, något som landstinget anser att regeringen borde genomföra för att få in information från samtliga delar av Sverige. Vid bildande av sådana beredningsgrupper är landstinget intresserade av att delta. Som en del av informationen från den nationella nivån om aktuella EU-frågor är förslaget om bättre promemorior angeläget att få till stånd. I en sådan promemoria borde även den regionala nivåns åsikter tidigt inhämtas och redovisas. Landstinget upplever att idag kommer information om EU relaterade frågor framför allt från Mid Sweden European Office, vårt regionkontor i Bryssel och från EU-institutionerna själva, inte från den nationella nivån. Även den svenska representationen i Bryssel bör ta tillvara på samtliga svenska regionkontors expertis och kunnande.

Bättre information om EU

Landstinget ställer sig positiva till att en EU-portal inrättas på regeringen.se och att riksdagens EU-upplysning åter prioriteras.

För att ge invånarna bättre information om EU har Landstinget gett Mid Sweden European Office i uppdrag att sprida nyhetsbrev till intresserade via mail. Nyhetsbrevet uppmärksammas även på sociala medier och på hemsidan, där invånare har möjlighet att ta del av aktuella frågor i EU.

LANDSTINGET VÄSTERNORRLAND

Erik Lövgren
Landstingsstyrelsens ordförande

Inger Bergström
Regiondirektör